

Народна банка Србије

PREGLJED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

23–27. septembar 2024.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Septembar 2024.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 27. 9. 2024.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	5.738,17	0,62%	33,46%
Dow Jones Industrial	SAD	42.313,00	0,59%	25,68%
NASDAQ	SAD	18.119,59	0,95%	37,26%
Dax 30	Nemačka	19.473,63	4,03%	27,08%
CAC 40	Francuska	7.791,79	3,89%	9,49%
FTSE 100	Velika Britanija	8.320,76	1,10%	9,46%
NIKKEI 225	Japan	39.829,56	5,58%	24,97%
Shanghai Composite	Kina	3.087,53	12,81%	-0,74%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa	Promena u b.p.	
			1w	YoY
Nemačka	2y	2,07%	-15,2	-121,2
	10y	2,13%	-7,4	-79,8
Francuska	2y	2,31%	-13,9	-122,5
	10y	2,92%	-4,4	-57,0
Španija	2y	2,36%	-14,3	-132,6
	10y	2,92%	-7,3	-109,7
Italija	2y	2,49%	-17,0	-160,3
	10y	3,45%	-10,3	-141,4
UK	2y	3,94%	1,5	-99,9
	10y	3,98%	7,4	-50,7
SAD	2y	3,58%	-1,5	-148,0
	10y	3,75%	1,0	-82,3
Kanada	2y	2,91%	-2,0	-201,0
	10y	2,96%	0,5	-111,4
Japan	2y	0,36%	-1,8	33,0
	10y	0,85%	0,6	9,0
Kina	2y	1,41%	2,1	-81,2
	10y	2,11%	7,6	-56,3

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY	1w		YoY		
EUR/USD	1,1152	-0,20%	5,63%	USD/EUR	0,8967	0,20%	-5,33%
EUR/GBP	0,8333	-0,62%	-3,72%	USD/GBP	0,7472	-0,43%	-8,84%
EUR/CHF	0,9392	-1,03%	-2,93%	USD/CHF	0,8422	-0,82%	-8,10%
EUR/JPY	158,93	-1,06%	0,84%	USD/JPY	142,51	-0,86%	-4,54%
EUR/CAD	1,5067	-0,51%	5,84%	USD/CAD	1,3511	-0,32%	0,19%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,42%	0,3	-49,1	4,84%	1,0	-47,0	4,95%	0,0	-23,6	0,95%	-25,3	-75,2
1M	3,37%	-0,9	-48,0	4,84%	-1,3	-47,0	4,96%	0,2	-23,9	1,18%	-2,5	-52,1
3M	3,33%	-11,0	-62,9	4,59%	-9,8	-80,1	4,82%	-2,7	-47,6	1,20%	-0,8	-50,5
6M	3,15%	-3,2	-97,3	4,26%	-9,0	-120,9	4,64%	-2,9	-75,7	1,32%	-1,5	-26,2
12M	2,77%	-14,7	-145,0	3,78%	-4,8	-169,2	4,27%	-1,8	-121,5	1,51%	-1,2	34,2

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T4 (u %)
Evropska centralna banka	3,50*	-0,25	12. 9. 2024.	17. 10. 2024.	3,00
Federalne rezerve SAD	4,75–5,00	-0,50	18. 9. 2024.	7. 11. 2024.	4,00–4,25
Banka Engleske	5,00	-0,25	1. 8. 2024.	7. 11. 2024.	4,50
Banka Kanade	4,25	-0,25	4. 9. 2024.	23. 10. 2024.	3,50
Narodna banka Švajcarske	1,00	-0,25	26. 9. 2024.	12. 12. 2024.	0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB.

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,20% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,1083 do 1,1214 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1125 do 1,1169 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

U ponedeljak je evro oslabio prema dolaru, nakon što su objavljeni podaci o kompozitnim *PMI* indeksima za zonu evra i Nemačku. Kompozitni *PMI* indeks za zonu evra u septembru je smanjen sa 51,0 na 48,9, čime se našao na najnižem nivou u prethodnih osam meseci, dok se očekivalo da se smanji na 50,5. Kompozitni *PMI* indeks za Nemačku u septembru je smanjen sa 48,4 na 47,2, čime se našao na najnižem nivou u prethodnih sedam meseci, dok se očekivao blaži pad (na 48,2). Međutim, nakon objave kompozitnog *PMI* indeksa u SAD, koji je smanjen sa 54,6 na 54,4, dolar je oslabio prema evru, ali je kurs EUR/USD ipak na dnevnom nivou zabeležio pad.

U utorak je dolar oslabio prema evru, nakon objavljivanja podatka o indeksu poverenja potrošača u SAD, koji je u septembru smanjen sa 105,6 na 98,7, dok se očekivao blaži pad (na 104,0). Ovaj indeks je zabeležio najveći pad u prethodne tri godine, pre svega usled sve veće neizvesnosti u vezi s budućom ekonomskom situacijom. Pored toga, objavljen je i podatak o *IFO* indeksu poslovne klime u Nemačkoj, koji je u septembru smanjen sa 86,6 na 85,4, dok je očekivano da iznosi 86,0.

U izveštajnom periodu evro oslabio prema američkom dolaru za 0,20%

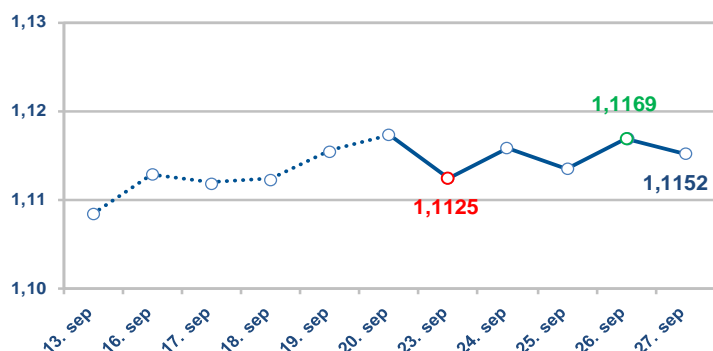
U sredu je kurs bio volatilan, iako tokom dana nisu bili objavljeni značajni ekonomski podaci za zonu evra i SAD. Kurs EUR/USD je zabeležio pad na dnevnom nivou i na kraju dana se našao na nivou od 1,1135 američkih dolara za evro.

U četvrtak valutni par EUR/USD je zabeležio rast, a dan je završio na nivou od 1,1169 američkih dolara za evro, što predstavlja najvišu vrednost na zatvaranju tokom posmatrane nedelje.

Tokom dana objavljena je finalna procena stope rasta BDP-a za drugo tromesečje u SAD koja je iznosila 3,0% u odnosu na prethodno tromesečje (anualizovano), iznad očekivanja (2,9%). Lična potrošnja se u drugom tromesečju povećala za 2,8%, što je bilo ispod očekivanja i podatka iz prethodne procene (oba su iznosila 2,9%).

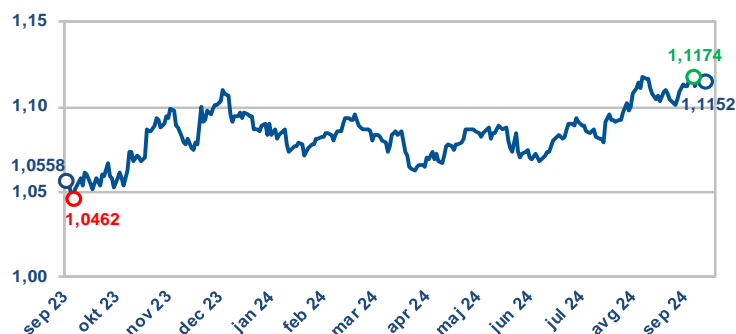
Pored toga, objavljen je i podatak o porudžbinama trajnih dobara u SAD koje su stagnirale u avgustu u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivalo da će zabeležiti pad od 2,6%, nakon rasta od 9,9% u julu. Porudžbine bez transportnih sredstava su povećane za 0,5%, dok se očekivao rast od 0,1%. Objavljen je i broj novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD, koji je tokom nedelje koja se završila 21. septembra smanjen sa 222 hiljade na 218 hiljada.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

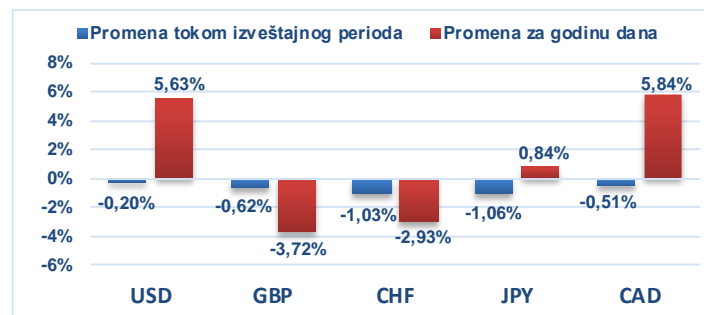
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

U petak je evro oslabio, nakon što je objavljen podatak o inflaciji u Francuskoj, koja je u septembru na mesečnom nivou zabeležila pad od 1,2%, dok je na godišnjem nivou inflacija smanjena sa 2,2% na 1,5%.

Tokom dana je objavljen podatak o stopi rasta *PCE* deflatora u SAD, koja je u avgustu iznosila 0,1% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,2% u julu, dok je na godišnjem nivou inflacija iznosila 2,2%, što je bilo ispod očekivanja (2,3%) i podatka iz prethodnog meseca (2,5%). Nakon objave ovog podatka, dolar je oslabio prema evru, ali je kurs EUR/USD na dnevnom nivou ipak zabeležio pad i izveštajni period završio na nivou od 1,1152 američka dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD smanjeni su na delu krive do šest meseci, dok su na dužim ročnostima ostali skoro nepromenjeni. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za 1,5 b.p., na 3,58%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za 1 b.p., na 3,75%.

Podaci o stopi rasta BDP-a u SAD pokazali su da je američka privreda u drugom tromesečju zabeležila rast iznad očekivanog, dok su podaci o broju novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti pokazali da još uvek nema značajnijeg usporavanja tržišta rada, što je smanjilo očekivanja intenzivnijeg smanjenja kamatnih stopa FED-a. Ipak, investitori i dalje očekuju nešto veće smanjenje kamatnih stopa u odnosu na projekcije FED-a, kako su podaci o stopi rasta PCE deflatora bili niži od očekivanja, ukazujući na dalji pad godišnje inflacije.

Stopa rasta PCE deflatora u SAD u avgustu iznosila je 0,1% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,2% u julu. Stopa rasta u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila je 2,2%, ispod očekivanja (2,3%), nakon rasta od 2,5% s kraja prethodnog meseca. Bazni PCE indeks u avgustu je povećan za 0,1% u odnosu na prethodni mesec, ispod očekivanja (0,2%), nakon rasta od 0,2% u julu. Rast baznog PCE indeksa za poslednju godinu dana iznosio je 2,7%, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 2,6% s kraja jula. Lična potrošnja u SAD u avgustu je povećana za 0,2% u odnosu na prethodni mesec, ispod očekivanja (0,3%), nakon rasta od 0,5% u julu.

Stopa rasta BDP-a u SAD, prema finalnoj proceni, u drugom tromesečju iznosila je 3,0% u odnosu na prethodno tromesečje (anualizovano), iznad očekivanja (2,9%), nakon 3,0%, koliko je iznosila u prethodnoj proceni, i nakon rasta od 1,4% u prethodnom tromesečju. Lična potrošnja, koja čini najveći deo (više od dve trećine) BDP-a SAD, povećana je za 2,8% u drugom tromesečju, ispod očekivanja i podatka iz prethodne procene (2,9%), nakon što je u prvom tromesečju zabeležila rast od 1,5%.

Godišnja stopa rasta PCE deflatora u avgustu iznosila 2,2%, ispod očekivanja (2,3%), nakon 2,5% u julu

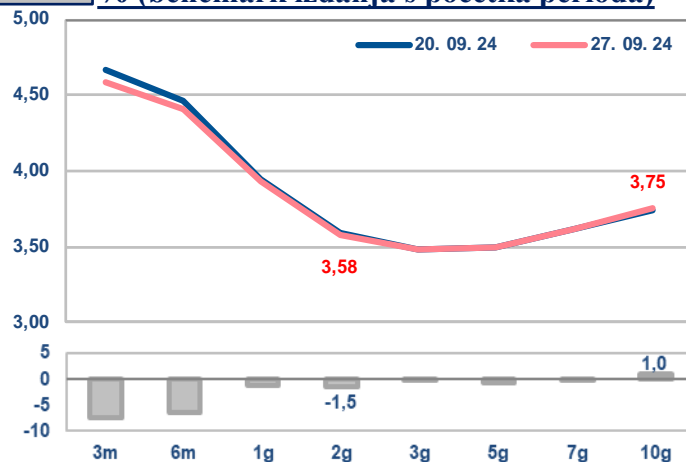
Kompozitni PMI indeks za SAD, prema preliminarnim podacima za septembar, blago je smanjen sa 54,6 na 54,4, dok je očekivano smanjenje na 54,3. Komponenta koja se odnosi na uslužni sektor smanjena je sa 55,7 na 55,4, dok je očekivan veći pad na 55,2. Komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor povećana je sa 48,2 na 48,9, dok je ukupni PMI indeks proizvodnog sektora smanjen sa 47,9 na 47,0, iako je očekivan rast na 48,6.

Broj novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 21. septembra smanjen je sa 222 hiljade na 218 hiljada (revidirano sa 219 hiljada), čime se našao na najnižem nivou od maja ove godine, dok se očekivalo da iznosi 223 hiljade. Broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u prethodnoj nedelji povećan je sa 1,821 mln na 1,834 mln, dok se očekivalo da iznosi 1,829 mln.

Indeks poverenja potrošača u SAD smanjen je u septembru na 98,7, sa 105,6 u avgustu (revidirano sa 103,3), dok je očekivano da iznosi 104,0. Komponenta procene trenutne situacije smanjena je sa 134,6 na 124,3. Komponenta očekivanja takođe je smanjena sa 86,3 na 81,7 (revidirano sa 82,5).

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg. ■ promena (u baznim poenima)

1.10

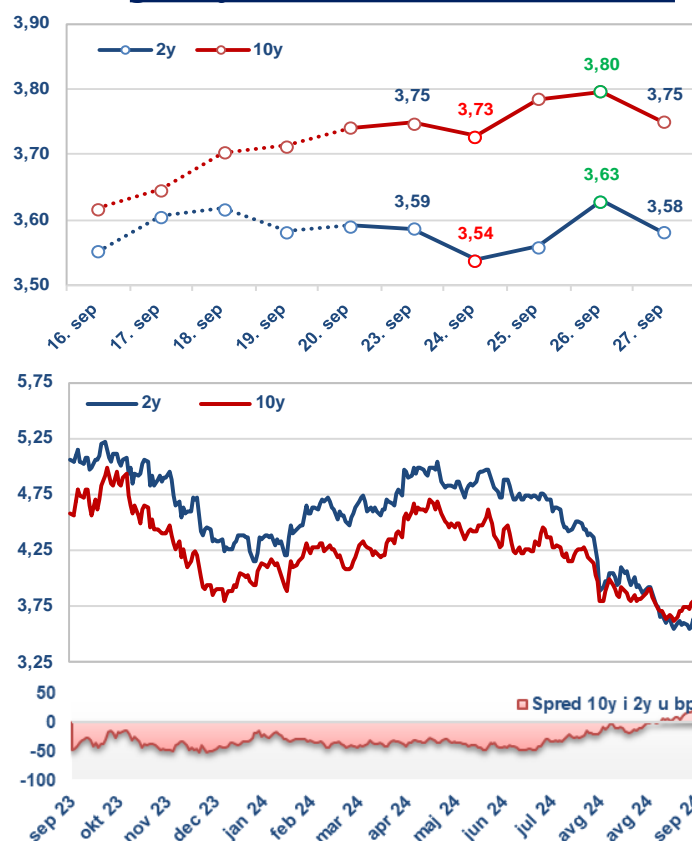
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni PMI indeks, preliminarno	Sep.	54,3	54,4	54,6
Indeks poverenja potrošača	Sep.	104,0	98,7	105,6
Stopa rasta PCE deflatora, Y/Y	Avg.	2,3%	2,2%	2,5%

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica smanjeni su duž krive. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 15 b.p., na 2,07%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 7 b.p., na 2,13%.

Pad prinosa tokom izveštajnog perioda najvećim delom bio je posledica objavljenih podataka o kompozitnim PMI indeksima u zoni evra i Nemačkoj, koji su bili ispod očekivanja tržišnih učesnika, kao i objavljenog podatka o stopi rasta potrošačkih cena u Francuskoj, koja je na mesečnom i godišnjem nivou bila ispod očekivanja.

Kompozitni PMI indeks za zonu evra je, prema preliminarnim podacima za septembar, smanjen sa 51,0 na 48,9 (očekivano 50,5), čime se našao na najnižem nivou u prethodnih osam meseci. Komponenta koja se odnosi na uslužni sektor smanjena je sa 52,9 na 50,5 (očekivano 52,3), čime se našla na najnižem nivou u prethodnih sedam meseci, a komponenta koja se odnosi na ukupan PMI indeks proizvodnog sektora smanjena je sa 45,8 na 44,8 (očekivano 45,7), čime se našla na najnižem nivou u prethodnih devet meseci.

Kompozitni PMI indeks za Nemačku je, prema preliminarnim podacima za septembar, smanjen sa 48,4 na 47,2 (očekivano 48,2), čime se našao na najnižem nivou u prethodnih sedam meseci. Komponenta koja se odnosi na uslužni sektor smanjena je sa 51,2 na 50,6 (očekivano 51,0), čime se našla na najnižem nivou u prethodnih šest meseci, dok je ukupan PMI indeks proizvodnog sektora smanjen sa 42,4 na 40,3 (očekivano 42,3), čime se našao na najnižem nivou u prethodnoj godini dana.

Kompozitni PMI indeks za zonu evra u septembru smanjen na 48,9, sa 51,0 koliko je iznosio u avgustu

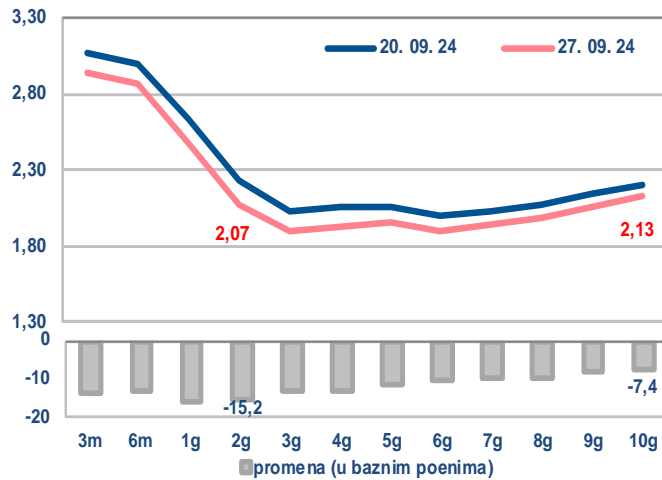
IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj u septembru je smanjen sa 86,6 na 85,4, čime se našao na najnižem nivou od početka godine, dok se očekivao pad na 86,0. Komponenta procene trenutne situacije smanjena je sa 86,4 na 84,4 (revidirano sa 86,5), čime se našla na najnižem nivou od jula 2020. godine, dok je komponenta očekivanja za narednih šest meseci smanjena sa 86,8 na 86,3, čime se našla na najnižem nivou od februara ove godine (očekivano 86,4).

Stopa inflacije u Francuskoj je na mesečnom nivou u septembru smanjena za 1,2%, što je bio veći pad nego što se očekivalo (-0,8%), a nakon rasta od 0,6% u avgustu. U odnosu na isti mesec prethodne godine, inflacija je iznosila 1,5%, ispod očekivanja (1,9%) i podatka iz avgusta (2,2%). Na pad inflacije uticao je pad cena energenata, kao i poništavanje privremenog povećanja cena prevoza do koga je došlo tokom Olimpijade. Posebno iznenađenje je bio pad inflacije usluga.

Prema anketi potrošača koju sprovodi ECB, medijalna očekivanja inflacije za narednu godinu dana, u avgustu su smanjena sa 2,8% na 2,7%, u skladu sa očekivanjima i nalaze se na najnižem nivou od septembra 2021. godine. Inflatorna očekivanja za naredne tri godine smanjena su sa 2,4% na 2,3%, u skladu sa očekivanjima. Očekivanja privrednog rasta za narednih 12 meseci postala su manje negativna i iznosila su -0,9%, nakon -1,0% u julu, dok su očekivanja za stopu nezaposlenosti za narednih 12 meseci smanjena na 10,4%, sa 10,6% u julu.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.13

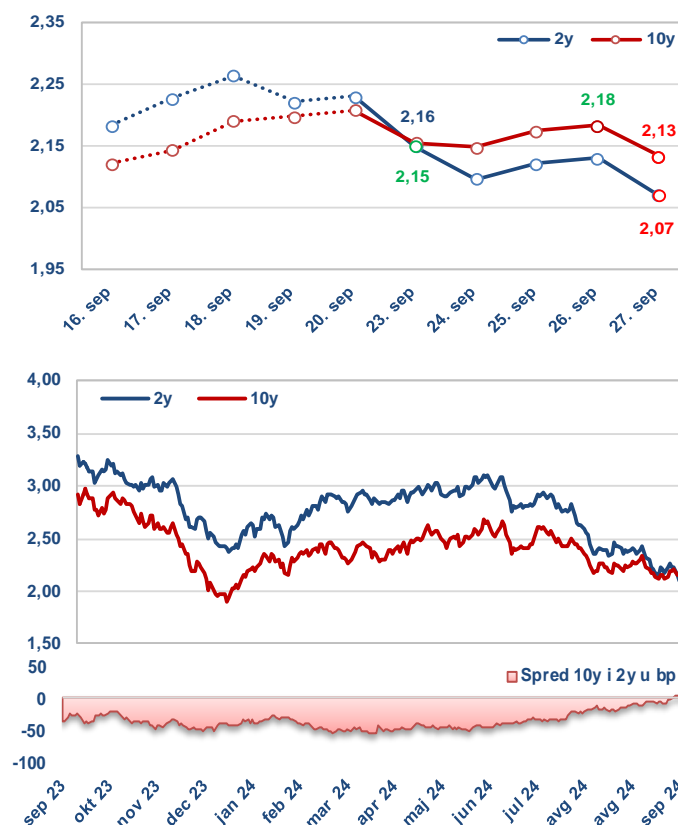
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj	Sep.	86,0	85,4	86,6
Kompozitni PMI indeks za Nemačku, preliminarno	Sep.	48,2	47,2	48,4
Kompozitni PMI indeks za zonu evra, preliminarno	Sep.	50,5	48,9	51,0

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

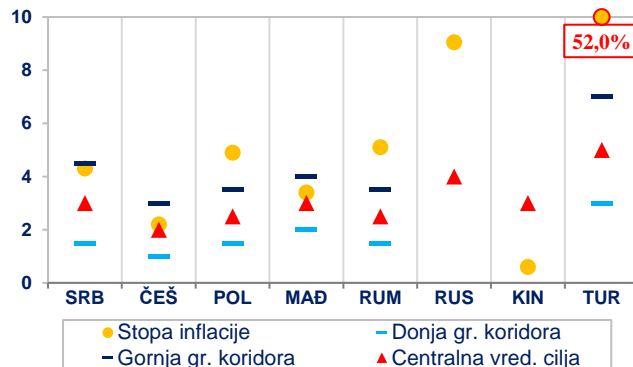
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T4, %)*
Srbija (NBS)	5,75	-0,25	12. 9. 2024.	10. 10. 2024.	5,40
Češka (CNB)	4,25	-0,25	25. 9. 2024.	7. 11. 2024.	3,85
Poljska (NBP)	5,75	-0,25	4. 10. 2023.	2. 10. 2024.	5,75
Mađarska (MNB)	6,50	-0,25	24. 9. 2024.	22. 10. 2024.	6,25
Rumunija (NBR)	6,50	-0,25	7. 8. 2024.	4. 10. 2024.	6,25
Turska (CBRT)	50,00	5,00	21. 3. 2024.	17. 10. 2024.	47,10
Rusija (CBR)	19,00	1,00	13. 9. 2024.	25. 10. 2024.	19,40
Kina (PBoC)	1,50	-0,20	24. 9. 2024.	-	-

Izvor: Bloomberg / * T4 2024. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Mađarske smanjila je referentnu kamatnu stopu za 25 b.p., na nivo od 6,50%, u skladu sa očekivanjem analitičara. Referentna stopa je na prethodnom sastanku u avgustu ostala nepromenjena, nakon deset uzastopnih smanjenja od ukupno 625 b.p. U saopštenju je istaknuto da se stopa inflacije u Mađarskoj u avgustu vratila u granice ciljanog koridora i da se očekuje da će u septembru nastaviti da se smanjuje, pri čemu se krajem godine očekuje njen privremeni rast. Viceguverner je nakon sastanka istakao da će se razmotriti ili malo smanjenje referentne stope do kraja godine ili njeno zadržavanje na trenutnom nivou.

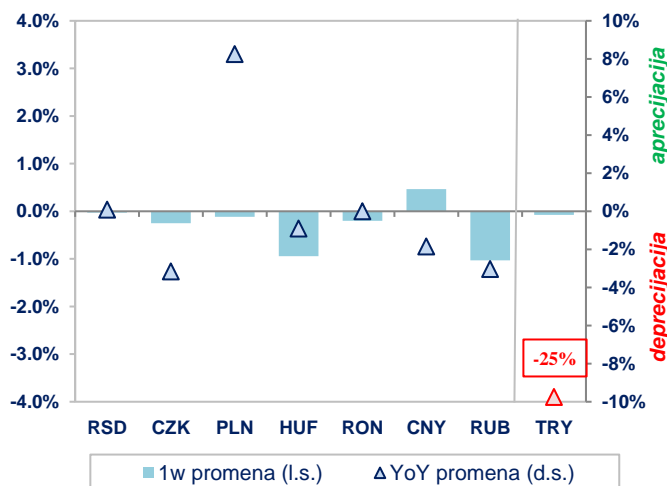
Centralna banka Češke smanjila je referentnu stopu za 25 b.p., na 4,25%, što je većina tržišnih učesnika i očekivala. Referentna stopa je na najnižem nivou u poslednje gotovo tri godine, u uslovima smanjenih inflacionih rizika i smanjenih uslova za privredni rast zemlje. Ovo je sedmo uzastopno smanjenje referentne kamatne stope i dolazi nakon smanjenja referentne stope za 25 b.p. u avgustu (prethodna četiri uzastopna smanjenja iznosila su po 50 b.p.). Guverner je istakao da će pažljivo razmotriti dalja smanjenja referentne kamatne stope.

Centralna banka Kine objavila je novi paket ublažavajućih mera nakon slabijih ekonomskih performansi u Kini u prethodnim mesecima. Sedmodnevna repo stopa je smanjena za 20 b.p., na 1,50%, dok je stopa na jednogodišnje operacije obezbeđivanja likvidnosti (1Y MLF) smanjena za 30 b.p., na 2,00%. Takođe, stopa obavezne rezerve smanjena je za 50 b.p., na 9,50%, a najavljeno je i dodatno smanjenje stope obavezne rezerve za 25 b.p. ili 50 b.p. do kraja godine. Paket podrazumeva i ublažavajuće mere usmerene na sektor nekretnina – kamatne stope na postojeće stambene kredite biće smanjene (u proseku za 0,5 p.p.), dok su pravila za kupovinu druge nekretnine dodatno ublažena (učešće se smanjuje sa 25% na 15%).

Agencija za ocenu kreditnog rejtinga Moody's je povećala kreditni rejting Crne Gore sa B1 na Ba3, uz zadržavanje stabilnih izgleda (outlook) za njegovu promenu. Ocena kreditnog rejtinga Crne Gore od strane agencije Moody's sada se nalazi jedan nivo iznad ocene agencije S&P, koja je u avgustu takođe povećala kreditni rejting Crne Gore za jedan nivo, na B+. Agencija je istakla da odluka odražava snažne srednjoročne izgleda za privredni rast i značajno poboljšanje fiskalne snage, usled nižeg nivoa javnog duga i smanjenih fiskalnih rizika.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (s dospećem 2032. godine)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	5,010	0,0	-1,2
Češka	3,537	-0,1	-1,2
Poljska	5,083	-0,1	-0,7
Mađarska	5,948	-0,1	-1,3
Rumunija	6,624	0,0	-0,4
Turska	26,430	0,0	8,0
Kina	1,945	0,0	-0,8

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je zabeležila rast od 1,03% i kretala se u rasponu od 2.628,26 do 2.668,27 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

Cena zlata 26. septembra dostigla novi istorijski maksimum – 2.685,58 dolara po unci tokom trgovanja i 2.668,27 dolara po unci na zatvaranju tržišta

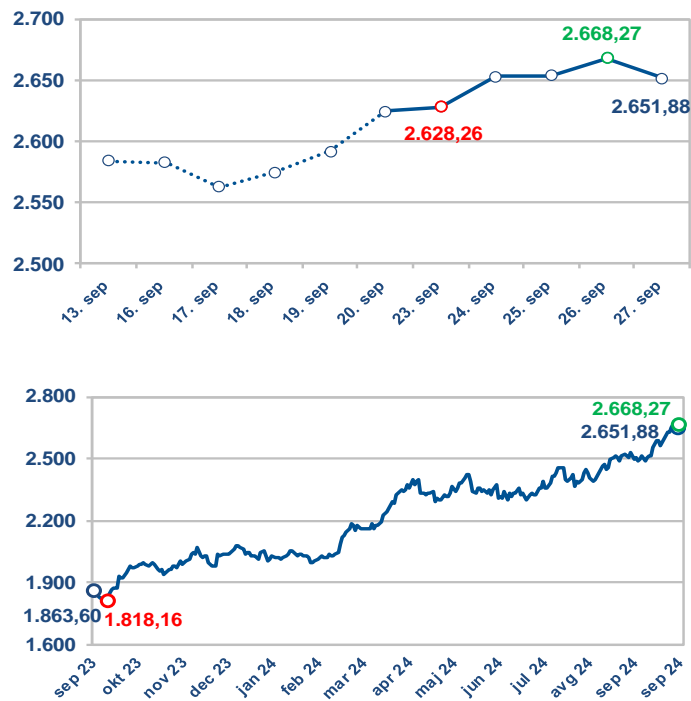
Na rast cene zlata tokom posmatrane nedelje **znacajno su uticali sledeći faktori: odluka FED-a da započne ciklus smanjenja nivoa referentne kamatne stope**, čime se smanjuju oportunitetni troškovi čuvanja nekamatonosnih poluga zlata; **predstojeći predsednički izbori u SAD; povećana tražnja centralnih banaka za investiranjem u zlato** kao sigurnu klasu aktive **usled eskalacije geopolitičkih tenzija na Bliskom istoku i ratnog sukoba u Ukrajini; upozorenje Svetskog ekonomskog foruma na rast zaduženosti širom sveta**, uz sve izraženiju političku polarizaciju, kao i **povećana sezonska tražnja za zlatom u Indiji**.

Cena zlata zabeležila rast od 1,03% i na kraju posmatranog perioda iznosila 2.651,88 dolara po unci

Na ograničenje još izražajnijeg rasta cene zlata **znacajno su uticali sledeći faktori: zabrinutost zbog slabe tražnje industrijskog sektora Kine i dobri ekonomski podaci u SAD** (snažan rast BDP-a u drugom tromesečju i solidni podaci s tržišta rada SAD).

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je pad cene nafte tipa **brent od 3,37%**, koja se kretala u rasponu od 71,60 do 75,17 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

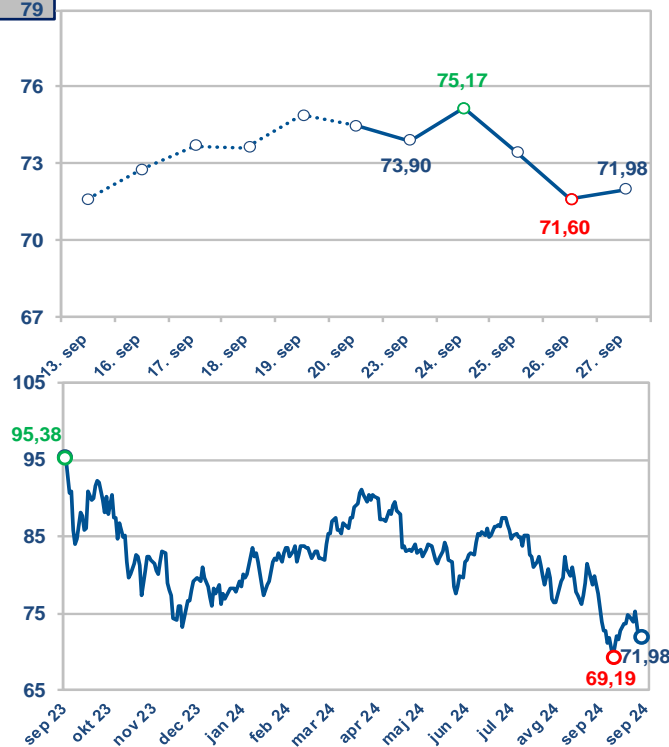
Na pad cene nafte tokom posmatrane nedelje **uticali su sledeći faktori: zabrinutost oko slabe potrošačke i industrijske tražnje u Kini** zbog usporavanja privrednog rasta, uz sve veću zastupljenost električnih vozila; **izveštaj Međunarodne agencije za energiju (IEA)**, u kome se navodi da je rast globalne tražnje za energentima u prvoj polovini 2024. bio najniži od početka pandemije; još slabije prognoze tražnje za 2025, uz suficite na strani ponude, kao i cilj da se utrostruči kapacitet obnovljive energije do 2030; vest da su se sukobljene frakcije u Libiji dogovorile o procesu izbora rukovodstva centralne banke, što bi omogućilo povećanje izvoza sirove nafte, kao i najave grupe **OPEC+** o povećanju proizvodnje nafte u decembru.

Cena nafte zabeležila pad od 3,37% i na kraju posmatranog perioda iznosila 71,98 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg pada cene nafte **uticali su sledeći faktori: najava stimulativnih mera za podsticaj privrede Kine**, najvećeg svetskog uvoznika nafte; **zabrinutosti zbog eskalacije sukoba na Bliskom istoku; evakuacija osoblja s naftnih platformi u Meksičkom zalivu zbog tropske oluje Helene**; **izveštaji Američkog instituta za naftu (API) i Američke agencije za informacije o energetici (EIA) o padu zaliha nafte u SAD**, kao i smanjen broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.